N^er 72.

CZWARTEK. 24 Grudnia 1818 r.

# Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Obwieszczenie. Z powodu nowego z Dyrekcją Poczt zawartego, a przez Kommissją Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji zatwierdzonego układu, Wydawcy odpowiedzialni Gazety Codzienney uwiadomiają, iż cena jéj na rok przyszły o dwa złote rocznie podwyższoną została dla Prenumeratorów odbierających ją przez pocztę. Tak więc Prenumerata na rok przyszły z pocztą kosztować będzie rocznie Złp: 52, półrocznie 26, kwartalnie 13. Prenumerata w Warszawie jak dotąd rocznie 40, półrocznie 20, kwartalnie 10 Złotych. -- Przy kończącym się Kwartale, upraszamy Prenumeratorów ażeby wcześnie zgłosić się raczyli.

## WIADOMOŚCI HANDLOWE

### CENA PRODUKTÓW:

| | WARSZAWA: korzec Warszawski. Złp: | KRAKÓW: Korzec Krakowski. | GDAŃSK: Łaszt 56 Szefli i pół, Szefel 14 garcy | LWÓW: Korzec | BERLIN Szefel |
|---|---|---|---|---|---|
| Pszenica. | od 35 do 38. | od 26 do 28 | od 1260 do 1360. | 9. ZR. 21 kr. | 19 i pół |
| Żyto. | od 22 do 23. | 13. 15 | od 700 do 720. | 6. ZR. 25 kr. | 14. g: 8. |
| Jęczmień. | od 13 do 16. | 10. 12 | od 640 do 660. | 4. ZR. | 11. g: 22. |
| Owies. | od 11 do 12 | 6. 7 | od 400 do 420. | 3. ZR. 8 kr. | 7. g: 22. |
| Groch. | od 15 do 18 | 12. 14 | od 860 do 920. | „ | 19. i pół |
| Jagły | - „ - „ | 26. 28 | - „ - „ | „ | „ „ |
| Miód kam 32 fu: | Zł: 26 do 42. | „ „ | - „ - 48 | „ | „ „ |
| Wosk | - „ „ 75. | „ „ | - „ - 96 | „ | „ „ |
| Łój. | od 30 do 31. | „ „ | - „ - „ | „ | „ „ |
| Potaż | „ 16 do 17. | „ „ | - „ - „ | „ | „ „ |
| Wełna. kam: | 84 do 58. | „ „ | od 54 do 72. | „ | „ „ |

### Cena Towarów w Warszawie.

| | | |
|---|---|---|
| Kawa kamień 24 fun: | Zł. | 85. |
| Cukier dto „ dto | Zł: | 54. |
| Porter beczka „ | Zł: | 420. |
| Sledzie Hollend: beczka | Zł: | 240. |

### Kurs Monet i Wexlów w Warszawie:

| MONETY. | przedają | kupują |
|---|---|---|
| Dukat holl. nowy | Zł. 19. gr. 6. | 19. gr. 4. |
| Stary ważny. | --- 19. gr. 3. | 19. gr. 2. |
| Frydryksdory. | --- 36. gr. 6. | |
| Assygn. Ross. | --- 185. -- | 185. -- |
| Ruble srebrne. | --- 103. 1/6 | 103. -- |

| WEXLE: | przedają | kupują |
|---|---|---|
| Amsterdam 2 M. | - 139. | 138. |
| Augsburg 2 M. | | |
| Berlin 2 M. | - 99. | 99. |
| Vista | 100. 3/4 | 100. 1/4. |
| Gdańsk Vista | - 100. 1/2 | |
| Hamburg 2 M. | - 148. 1/2 | 148. |
| Lipsk Vista | - 100. | |
| Londyn 3 M. | 6. tal. 4. srg. | 6. tal. 3. 1/2 |
| Paryż 2 M. | - 78. | 77. 3/4 |
| Wiedeń 2 M. | - 102. 1/2 | |
| Vista | - 103 1/2 | |
| Wrocław Vista | - 103. 3/4 | |

### Cena żelaza.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Żelazo sztabowe | Cetnar. | 128. f. | Zł. 34. do 38 |
| Blacha żelazna | Cetnar. | 160. f. | --- 84. -- 90 |
| pobielana | Sk. | 225. Tafel. | --- 144. |

## Kurs monety w Krakowie.

Za 100 R. M. K. 235. Złłp.
Za Dukata hol: 19 Zł. gr: 5
Za Dukata Austr: 18 Zł: gr: 24.
Za Frydryksdora Pruskiego Złł: 33.
Za Luidora Złł: 36.

## Kurs monety we Lwowie:

Za Dukata holen: 11 ZłR: graj: 15.
Za Dukata Austr: 11 ZłR: graj: 6.
Za Szufryn 31 ZłR: graj: 40.
Za Talar Pruski 3 ZłR: graj: 16.
Zą Rubél 4 ZłR: graj: 12.
Za 100 R. M. K. 250. W. W.

## Kurs monety w Petersburgu:

Za Dukata hol: 10 Rubli 90 kop.
Agio na złocie 2 Rubli 80 kop.
„srebrze 2 Rubli 82 kop.

## Kurs monety w Wiedniu:

Za 100 R. M. K. 251 i 1/4 R. W. W.
Papiery bankowe traciły na zmianie 5 od 100.

---

## O Ameryce Południowej.

### (z Minerwy francuskiej.)

Uważając Amerykę południową w teraźniejszym jéj stanie, uderzają nas szczególniej, trzy następujące zapytania:

1. Jakie zachodzą stosunki między nią a Europą?
2. Jakie między Państwami ją składającemi? nakoniec
3. Jaki zachodzi związek między jéj Rządem a rządzonemi?

Co do pierwszego. Usiłuje Ameryka południowa zerwać wszelkie ogniwa, jakie ją z starym światem wiążą: gotowa jest połączyć się z nim węzłem pokoju, handlu i braterstwa, ale nie chce dłużéj jego jarzma dźwigać. Europa nie jest jéj Matką, ale macochą. Czyż podobna aby jedna połowa rodu ludzkiego, była własnością drugiej? Czyliż z przemysłu i pracy słabszego, mocniejszy ma wyłącznie ciągnąć korzyści?

Wojna między temi dwoma światami, albo osłabi Amerykę, albo odkryje jéj siły. Jeśli upadnie Ameryka, zniszczeje wprzód Hiszpanja; jeśli zwycięży, zrzuci z siebie jarzmo Europy.

Podległość osad, jest rodzajem ciężkiéj niewoli: wymyśliły go tegoczesne Rządy; ale sprzeciwia się duchowi czasu. Każda więc osada, skoro tylko znajdzie dogodną porę, domagać się będzie wolności.

Hiszpanja czyni przygotowania do nowéj wyprawy w Kadyxie; wchodzi w układy z Stanami Zjednoczonemi; zbiéra siły w Anglji, walczy z natężeniem. Jakiż jest cel tych wszystkich usiłowań? Chceż podbić Amerykę, czy Amerykanów? Tłumy wojska zdołają ujarzmić ziemię; ale sama tylko Konstytucja, może nad umysłami odnieść zwycięztwo. Rząd samowładny potrafi podbijać, ale owoce zwycięstw jego, nie będą trwałemi. — Ameryka południowa, graniczy z Stanami Zjednoczonemi, — a nic bardziéj nie wzbudza chęci i zapału do wolności, jak sąsiedztwo i widok wolnego Narodu. — Hiszpanja, z każdéj chwili korzystać powinna: może potrafiłaby jeszcze podyktować jaki warunek Ameryce; a jeśli chwila ta minie, już wszystko dla niej stracone. — W pierwszéj gorączce Niepodległości, nawet najliberalniejszy Rząd, zdaje się jarzmem. Dowodzą tego dzieje dawnych osad: dowodzi wojna Stanów Zjednoczonych i wreszcie S. Domingo!

Co do drugiego. Pomiędzy cztéry państwa, podzieloną jest Ameryka.

Portugalczykowie posuwają się przeciw Hiszpanji ze wschodniej strony Królestwa la Plata. Ich siły mają być wielkie i zdolne opanować rozległą przestrzeń ziemi. Jakże więc smutne jest położenie Hiszpanji! Jeśli uderzy na Portugalczyków, tém samem dopomoże Niepodległym Rzeczypospolitéj Buenos-Ayres; a jeśli ostatnich pokona, będzie musiała bronić podbitéj prowincji, przeciw Portugalczykom. — Gdzież użyje przygotowanéj w Kadyxie wyprawy? Jeśli ją przeciw téj części Ameryki przeznaczy; szerzyć się będzie powstanie w innych prowincjach: a jeśli podzieli swe siły, czyliż będą dostatecznemi?

Stany Zjednoczone, domagają się Floryd i całéj przestrzeni między Luzjaną,

Nową Brytanją i Oceanem, która niegdyś była własnością Hiszpanji, ale której część jedna nie była nigdy w jéj posiadłości, a druga, wybiła się z pod jéj władzy. Dwór Madrycki, nie potrafi dać wsparcia mięszkańcom téj ziemi; a nawet nieprzyjęliby posiłków od Rządu, który stara się ich ujarzmić. W jednéj więc chwili, musi wypowiedzieć wojnę Mięszkańcom i Stanom Zjednoczonym. Lecz taka wojna jest nad siły Hiszpanji. Wchodzi ona wprawdzie w układy; ale w teraźniejszym czasie, czczemi są słowa, jeśli ich oręż nie poprze.

Dziennik Angielski the Times, radzi Hiszpanji, aby wyprawiła Korsarzy, na zniszczenie handlu Zjednoczonych Stanów; ale któż niespostrzeże, że w tym, szuka tylko zysków Anglji? — Stany Zjednoczone, byłyby przymuszone rozpocząć kroki nieprzyjacielskie przeciw Hiszpanji, a z drugiej strony sprzyjać Powstańcom. — Umie ten Dziennik, mięszając się do spraw świata, szukać korzyści Wielkiej Brytanji. Ma on upodobanych ludzi, których nieprzestannie chwali, ma upodobane zdania, które upowszechniać usiłuje; ale ktokolwiek bliżéj się zastanowi, przekona się łatwo, że ci ludzie, te zdania, przyczyniają się, albo do wzrostu Anglji, albo do osłabienia stałego lądu. Unikać więc powinna Hiszpanja jego rady, a na widok the Times, zawołać: Timeo Danaos...

Co do trzeciego. Długa i okropna walka osłabia związek Rządu z rządzonemi. Władza Rządu może długo jeszcze utrzymać powagę swoją w Ameryce, ale niechętnemi dla niéj będą mięszkańcy. A gdzie mięszkańcy niechętnemi są dla Rządu, tam władza jego nie jest nigdy otwartą i bezpieczną. — Moc oręża, może podbić osady, ale nie zdoła ich przywiązać do Rządu. W wojnach, między oddzielnemi Państwami, bezpieczeństwo ich, zasadza się na sile wojska, ale w wojnie cywilnéj, układy tylko trwały pokój zapewnić mogą. — Można rozproszyć związek Obywateli przeciw Rządowi, ale jeżeli dobrowolny układ nie pojedna umysłów, przytłumioną tylko będzie ta iskierka, która przy pierwszéj sposobności, pewno wybuchnie. Zbiera Rząd siły na zmuszenie Niepodległych do pokoju, a zapomina, że duch niepodległości, który puścił już korzenie, rozrasta się prędko i w mnogie gałęzie. A jakże mu się oprzeć potrafi wtedy, gdy się już stanie powszechnym? Nie będzie to już bunt w ów czas, ale związek na osiągnienie wolności.

Wojna w Ameryce trwa na wielu miejscach. Trudno przewidzieć, jakie będą jéj skutki. Doniesienia Bolivara i Jenerała Morillo, tak są sprzeczne między sobą, tak pełne kłamstw i fałszu, że niepodobna dójść prawdy. Mexyk jak słychać, jest spokojnym. Wojska Rzeczypospolitéj Buenos - Ayres, pod rozkazami Jenerała S. Martin, nabierają siły i walczą pomyślnie. — Niepodległym Państwa Chili niemniéj się powodzi. Niepewnym jest skutek téj wojny, lecz im dłużéj będzie, tém mocniéj wkorzeni się duch niepodległości, tak iż późniéj zwycięztwo nawet nie potrafi utrwalić pokoju!

## BIBLJOGRAFJA FRANCUSKA.

Uwagi nad znakomitemi wypadkami Rewolucji Francuskiéj, dzieło pogrobowe Pani Stael.

Przeszedłszy w krótkim rzucie oka wszystkie wypadki i najnowsze zdarzenia w Europie, zwraca Pani Stael uwagę swoję na Francją, i tak się wyraża:

„ Czytając dzisiejsze pisma, myśleliby może niektórzy iż Francja przez ostatnie ośm wieków przed rewolucją, używała spokojnych chwil, i że Naród ciągłych doznawał słodyczy. Ale przypomnijmy sobie jak za panowania Filipa Pięknego Templarjuszów na stosach palono; jakie morderstwa popełniali Xiążę Orleanu i Burgundji; jakich zdradzieckich okrucieństw dopuszczał się Ludwik XI.; jak pod Franciszkiem I. na najsroższe kary skazywano Protestantów francuskich, właśnie wtedy kiedy sam Monarcha wchodził w przymierze z Protestantami niemieckiemi; jakie srogości wymyślała Liga;

wspomnijmy na okropny dzień sławnéj rzezi; na ustawiczne spiski na życie Henryka IV. wspomnijmy jak pod Kardynałem Richelieu samowolnie stawiano rusztowania; wspomnijmy na odwołanie Edyktu Nantejskiego, i na wygnanie Protestantów, pod Ludwikiem XIV.

O Ludwiku XIV pisze tak Pani Stael: Ten Monarcha był przekonany, iż majątek poddanych jest jego własnością, dla tego pozwalał sobie mnóstwa samowolnych czynów. Nigdy niemógł tego pojąć, iż naród powinien mieć jakieś prawa.

Za jedną z głównych przyczyn rewolucji, kładzie Pani Stael panowanie Ludwika XIV. Dręczony ciągłym despotyzmem ocknął się naród, i postanowił zrzucić z siebie jarzmo hańbiące.

Daléj opisuje Pani Stael wszystkich mężów, których wydała rewolucja. Między innemi pięknie odmalowała Pana La Fayette:

„La Fayette walcząc od młodości za niepodległość Ameryki, przejął się zawczasu tą miłością swobody i ojczyzny, która stanowi podstawę Rządu Stanów Zjednoczonych. — Młody, bogaty, z pięknego rodu, kochany w własnym kraju, w dziewiętnastym roku życia, porzucił te wszystkie korzyści, przeniósł się za morze w oddalone krainy dla obrony wolności będącéj duszy jego żywiołem. — Gdyby się był urodził w Zjednoczonych Stanach, stałby się pewno drugim Washingtonem. Ta sama bezinteresowność, ten sam zapał, ta sama wytrwałość i jedność zdania, oznaczały obu tych wodzów przyjaciół ludzkości. Gdyby Washington był mianowany jak Lafayette Wodzem Gwardji Narodowej Paryskiej, możeby nie mógł przezwyciężyć okoliczności. Nigdy duma z zacnego urodzenia przystępu do serca jego niemiała. Żądza chwały i chęć znaczenia nie zachwiała nigdy zasad jego, dla których ze szlachetną obojętnością majątek poświęcił. Nikt nie widział smutku na jego czole, bo pokój duszy jego zawsze był stały.— Tak ufał że wolność tryumfować będzie, jak ufa pobożny w życie wieczne."

---

## UWIADOMIENIE.

Z powodu uroczystego święta przypadającego w przyszłą Sobotę, Tygodnik wyjdzie dopiéro we Wtorek.

Redakcja Tygodnika uprasza Prenumeratorów którzy i na dal zechcą ponowić prenumeratę, ażeby wcześnie zgłosić się raczyli, bo tylko kilkanaście Exemplarzy nad liczbę żądaną wybitych będzie.

---

## OMYŁKA.

W ostatnim numerze, pod artykułem: o Teatrze Narodowym zamiast: Europy; czytaj: Opery.

---

**DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE**, czynione w Warszawie przez Ant: **MAGIER**.

| Dnia | Termometr | | Barometr | | | Wiatr | Stan Nieba | Wysokość wody na Wiśle | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| rano. | ciepła | zimna | cale | linje | 10częś: li: | | | łokcie | cale |
| 23 Grudnia. | | 2 | 28 | 2 | 5 | Zachodni. | Pochmurno. | | |

Z powodu uroczystych Świąt Gazeta Codzienna wyjdzie dopiero w Poniedziałek przyszły.

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński. J. Morawski.